

מועד אב תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות שביעית

כ"ז תמוז תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' - עיון - 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' - יישום - 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה. חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. א. באר דיני תוספת שביעית. והאם דין זה נוהג גם בזמן הזה ומדוע?
ב. האם מותר בזמן הזה לזרוע ירקות או לנטוע אילנות בחודש אלול הסמוך לשמיטה ומדוע?
2. א. באר דברי הרמב"ם: "ומקיימין האלוויי בראש הגג אבל אין משקין אותם".
ב. באר שיטת הרמב"ם והראב"ד בדין הרוצה להכניס צאנו לשדהו ועל ידי כן תזדבל שדהו.
3. א. האם מותר לבנות מדרגות על פי הגאיות בערב שביעית ומדוע?
ב. האם מותר לחצוב אבנים בשמיטה ומדוע?

עמ' 1 מתוך 3

4. א. תמרים ותאנים של שביעית האם מותר : להאכילם לבהמה? להאכילם לנכרי? לעשות מהם שכר (ערק)?
 ב. אתרוג שיש בו קדושת שביעית, האם מותר לאשה מעוברת לאוכלו חי בתור סגולה ללידה קלה?
 ג. האם יש קדושת שביעית באתרוג שחנט בששית ונלקט בשביעית או חנט בשביעית ונלקט בשמינית?
 ד. האם מותר להוציא לחוץ לארץ אתרוגים של שביעית ומדוע?
5. א. מעות של קדושת שביעית. האם חייבים בביעור ואם כן מתי ביעורם וכיצד מבערם?
 ב. מעות של קדושת שביעית. האם מותר לקנות בהם שדות וכרמים, דברי מאכל, שלם בהם עבור ניקוי יבש חשמל ומים?
6. א. מדוע אין כותבים פרוזבול אלא על הקרקע?
 ב. מחוסר בית שאוכל וישן בתוך הרכב שלו, האם יכול לכתוב פרוזבול?
 ג. האם כותבים פרוזבול בערב שנת השמיטה או בסופה? הוכח!
7. האם שביעית משמטת במקרים הבאים ומדוע:
 א. מלוה ונעשית כפרנית.
 ב. שבועת הדיינים.
 ג. שבועת השומרים והשותפים.
 ד. מלוה ולוה שהתנו על מנת שלא תשמיטנו שביעית.
 ה. הקונה שטר מנכרי על חבירו.
8. א. כיצד ינהג מלוה שלא כתב פרוזבול והלוה בא להחזיר לו את החוב לאחר השמיטה? והאם יהיה מותר למלוה לאיים על הלוה להחזיר לו את החוב?
 ב. ראובן לווה סכום כסף מגר ולאחר מכן מת הגר. האם לאחר השמיטה ראובן צריך להחזיר את החוב לבניו של הגר? האם ישתנה הדין אם בניו התגיירו עמו ומדוע?

*****

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
 יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה

9. בערב שנת השמיטה התקשר חנן הגנן למרא דאתרא ומספר שאלות בפיו: האם מותר לו להשקות עצים פרחים ועציצים בשמיטה? לחתוך ענפים המפריעים במעבר? לחבר מקל לשתיל חדש הצומח עקום כדי ליישרו? לרסס נגד תולעים? לעשות הצללה מעל הצמחים מחמת הגשם והשמש? לכסח דשא? כיצד יפסוק לו המרא דאתרא?

עמ' 2 מתוך 3

10. א. יעקב מנהל מפעל גדול שמייצר: תרופות, מוצרי איפור וקוסמטיקה, סבונים ושמפו, ואבקות כביסה. כל המוצרים במפעל נעשים מחומרים טבעיים כגון: פירות וירקות, קטף וצמחים. האם מותר לו לייצר את המוצרים הנ"ל מדברים שיש בהם קדושת שביעית ומדוע?

ב. האם מותר לנגר לעשות ארונות מעצים שגדלו בשמיטה ומדוע?

11. תפוזים, אבטיחים וחיתים שהתחילו לגדול בששית ונלקטו בשביעית:

א. האם מותרים באכילה?

ב. האם יש בהם קדושת שביעית?

ג. האם חייבים להפקירם?

ד. האם חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות?

ה. האם נוהג בהם מצות ביעור?

12. א. מנהל הבנק התקשר לרב העיר והציג לו מספר שאלות: האם הוא צריך לכתוב פרוזבול

עבור פקידי הבנק, עבור לקוחות הנמצאים במינוס, עבור מי שלקח משכנתא מהבנק,

כיצד יפסוק לו רב העיר?

ב. האם צריכים לכתוב פרוזבול במקרים הבאים: אברכים שטרם קיבלו את משכורתם

מהנהלת הכולל, גבאי בית הכנסת עבור המתפללים שלא שילמו את התחייבותם לעליה

לתורה, מנהלי עמותות צדקה וחסד עבור מי שהתחייב צדקה בהוראת קבע ל-36 חודשים,

ומדוע?

*****

עמ' 3 מתוך 3